

Osolidariskt om svenska byggarbetslöner

STIG TEGLE

REPLIK
Stig Tegle är fil dr
och konsult.
stig.tegle@chello.se

Redaktörerna Karolina Ekholm och Jonas Vlachos (EV) verkar missförstått både den internationella handelsteorins effekter och kollektivavtalens funktion på en punkt. I en ledare (ED nr 1 2005) klagar de på den svenska solidariteten med hänvisning till Byggnads blockad av det lettiska byggföretaget i Vaxholm: ”Den centrala politiska frågan är huruvida sympatierna är starkast med de relativt rika svenska byggnadsarbetarna eller med relativt fattiga lettiska.”

EV skriver som om faktorprisutjämnings effekter i Vaxholmsfallet förutsätter att anställda *fysiskt* flyttar mellan länderna. Så är det ju inte och detta beskriver också EV i allmänna termer innan man kommenterar Vaxholmsfallet. Redan innan Lettland gick med i EU började den indirekta effekten att verka genom att svensk produktion lades i Lettland och inte i Sverige. Vilket inne-

bar en sakta men tydlig relativutjämning av lönerna mellan Sverige och Lettland till förmån för lettiska anställda. Eftersom Sverige arbetat för Lettlands medlemskap i EU så är vi redan på sätt och vis solidariska med lettiska anställda. Därtill är Sverige, av de ”gamla” länderna, den näst högsta nettobidragsgivaren per capita till EU, vilket Lettland indirekt också får del av via EUs olika stödformer.

Kollektivavtalen i Sverige innehåller både de jure och de facto en minimilönefunktion, vilket är förklaringen till att vi inte, som i många andra länder, har en formell lagstiftning om minimilöner. Forskningsläget är oklart om minimilönernas effekter och man kan givetvis anse att sådan inte skall finnas. För mej ingår dock minimilöner som en viktig del i ett försäkringssystem som en modern arbetsmarknad inte kan vara utan.

EUs utvidgning har redan medfört en lägre löneökningstakt och ökad arbetslöshet i Sverige. Att ovanpå detta kräva, som blir logiken i EVs argumentation, *nominella* lönesänkningar enbart för vissa grupper anställda i Sverige verkar inte vara särskilt solidariskt.